

عنوان مقاله:

ذهنیت مدرن، سلطه و میدان نابرابر دانش، منابع و استعداد: چالش های شکل گیری علوم انسانی پزشکی در ایران

محل انتشار:

فصلنامه جامعه شناسی کاربردی، دوره 32، شماره 3 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

احمد کلاته ساداتی - استادیار، گروه جامعه‌شناسی اقتصادی و توسعه، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه یزد، یزد، ایران

کامران باقری لنکرانی - استاد مرکز تحقیقات سیاستگذاری سلامت، پژوهشکده سلامت، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران

زهرا فلک الدین - دانشجوی دکتری جامعه‌شناسی اقتصادی و توسعه، گروه جامعه‌شناسی اقتصادی و توسعه، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه یزد، یزد، ایران

خلاصه مقاله:

شکل گیری و بسط علوم انسانی پزشکی، چالش معرفت شناختی مهمی در جهان است. در این مقاله چالش های پیش روی علوم انسانی پزشکی از منظر صاحب نظران علوم انسانی در ایران واکاوی شده است. مطالعه ای کیفی در سطح ملی در سال ۱۳۹۸ انجام شد. با در نظر گرفتن معیار اشباع، داده ها با ۲۲ مصاحبه نیمه ساختاریافته و دو پرسش باز جمع آوری و تحلیل مضمون شدند. از نظر مشارکت کنندگان چالش های مهمی پیش روی شکل گیری علوم انسانی پزشکی وجود دارد که بخشی از آنها مفهومی و بخشی، کاربردی است. مهم ترین چالش، پزشکی (در اینجا منحصرا نهاد و رشته پزشکی) به منزله میدان معرفتی هژمونیک بود؛ با وجود این، مشارکت کنندگان دلایل دیگری را به منزله چالش در این مسیر مطرح کردند. مهم ترین چالش ها در قالب چهار مضمون ذهنیت مدرن، سیاست، اجتماع و سازمان، سلطه زیست پزشکی و ناکارآمدی علوم انسانی مطرح است. اگرچه سلطه معرفت شناختی و نهادی زیست پزشکی که در نهاد پزشکی متمرکز است، چالش عمده ای است، در این سوی میدان دانش نیز ضعف و ناکارآمدی علوم انسانی مطرح است. همچنین ذهنیت مدرن متمرکز بر علوم سلامت در ایران و متمرکز بر نهاد پزشکی و نیز سیاستگذاری ها و خط مشی های نهادی از دیگر موانعی است که میدانی با توزیع نابرابر دانش، منابع و استعدادها را به وجود آورده است. تقویت نقش و کارکرد علوم انسانی و تعدیل سلطه زیست پزشکی در کنار اقدامات نهادی و سازمانی برای تحقق علوم انسانی پزشکی پیشنهاد می شود. توجه به انسان گرایی و سازنده گرایی در عرصه سیاست گذاری و نظری ضرورت دارد.

کلمات کلیدی:

علوم انسانی پزشکی، زیست پزشکی، سلطه، انگاره انسان‌گرایانه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1362990>

